

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. november 14.*

„Előzetes döntéshozatal – 2014/59/EU irányelv – Hitelintézetek helyreállítása és szanálása – Nemzeti finanszírozási rendszer – Szanálási hatóság – Nemzeti alap – 103. és 104. cikk – Hozzájárulási kötelezettség – Előzetes hozzájárulások és utólagos rendkívüli hozzájárulások – Kiszámítás – Az irányelv késedelmes átültetése – (EU) 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet – 12. és 14. cikk – A »státus megváltozásának« fogalma – A hozzájárulási kötelezettségre gyakorolt hatás”

A C-255/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (laziói tartományi közigazgatási bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2018. április 11-én érkezett, 2017. november 15-i határozatával terjesztett elő

a **State Street Bank International GmbH**

és

a **Banca d'Italia**

között,

a **Banco delle Tre Venezie SpA**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese, M. Safjan, L. Bay Larsen (előadó) és C. Toader bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. április 10-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a State Street Bank International GmbH képviseletében S. Dettori avvocato,
- a Banca d'Italia képviseletében M. Mancini, D. Messineo és L. Sciotto avvocati,

* Az eljárás nyelve: olasz.

- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,
- a spanyol kormány képviselőjében M. A. Sampol Pucurull, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében V. Di Bucci, K.-P. Wojcik és A. Steiblyté, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. június 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 173., 190. o.; helyesbítés: HL 2019. L 165., 129. o.) és a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szanálásfinanszírozási rendszerhez való előzetes hozzájárulás tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2014. október 21-i (EU) 2015/63 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2015. L 11., 44. o.; helyesbítés: HL 2017. L 156., 38. o.) értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet a State Street Bank International GmbH (a továbbiakban: SSBI) és a Banca d'Italia között, a nemzeti szanálási alapba történő hozzájárulás megfizetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2014/59 irányelv

- 3 Ezen irányelv (103)–(105) preambulumbekzdésének szövege a következő:
 - „(103) [...] Amellett, hogy a központi bankok lényeges szerepet játszanak a pénzügyi rendszernek – akár stresszhelyzetben – történő likviditásnyújtás terén, az is fontos, hogy a tagállamok finanszírozási rendszereket alakítsanak ki annak kiküszöbölésére, hogy az ilyen célra szükséges pénzeszközöket a nemzeti költségvetésekből vegyék el. A pénzügyi rendszer stabilizálását a pénzügyi ágazat egészének kell finanszíroznia.
 - (104) Általános szabályként a szanálási hatóságai által irányított, az ezen irányelvben előírt célokra szolgáló szanálási alapon keresztül minden tagállamnak létre kell hoznia saját nemzeti szintű finanszírozási rendszerét. [...]
 - (105) Főszabály szerint az ágazattól kell hozzájárulásokat beszedni az intézmények szanálása előtt és attól függetlenül. Amikor az előzetes pénzeszközök nem elégségesek a veszteségek vagy a finanszírozási rendszerek költségeinek fedezésére, a további költség vagy veszteség viselésére kiegészítő hozzájárulásokat kell beszedni.”

4 Az említett irányelv 100. cikkének (1), (4) és (5) bekezdése a következőket tartalmazza:

„(1) Annak biztosítása érdekében, hogy a szanálási hatóság hatékonyan alkalmazza a szanálási eszközöket és hatásköröket, a tagállamok finanszírozási rendszert vagy rendszereket hoznak létre.

[...]

(4) A (3) bekezdésben előírt célból a finanszírozási rendszerek rendelkeznek mindenekelőtt:

- a) a 103. cikkben meghatározott előzetes hozzájárulások beszedésére vonatkozó hatáskörrel a 102. cikkben megállapított célszint elérése céljából;
- b) a 104. cikkben meghatározott utólagos rendkívüli hozzájárulások beszedésére vonatkozó hatáskörrel, amennyiben az a) pontban meghatározott hozzájárulások nem elegendők és
- c) kölcsönök felvételére és a 105. cikkben meghatározott egyéb támogatási formák igénybevételére vonatkozó hatáskörrel.

(5) A (6) bekezdésben engedélyezett esetek kivételével minden tagállam létrehozza saját nemzeti finanszírozási rendszerét egy olyan alapon keresztül, amelynek igénybevételét szanálási hatósága rendelheti el a 101. cikk (1) bekezdésében felsorolt célok érdekében.”

5 Ugyanezen irányelv 102. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy 2024. december 31-ig a finanszírozási rendszereik rendelkezésre álló pénzügyi eszközei elérjék a területükön engedélyezett összes intézmény biztosított betétei összegének legalább 1%-át. A tagállamok az ezen összeget meghaladó célszinteket is előírhatnak.”

6 A 2014/59 irányelv „Előzetes hozzájárulások” című 103. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 102. cikkben meghatározott célszint elérése érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a területükön engedélyezett intézmények legalább évente hozzájárulást fizessenek, az uniós fióktelepeket is beleértve.

[...]

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az e cikkben meghatározott hozzájárulás-fizetési kötelezettség a nemzeti jog alapján érvényesíthető legyen és az esedékes hozzájárulások teljes mértékben befizetésre kerüljenek.

A tagállamok megfelelő szabályozási, számviteli, beszámolási és egyéb kötelezettségeket állapítanak meg az esedékes hozzájárulások teljes mértékű befizetésének biztosítása érdekében. A tagállamok biztosítják a hozzájárulások pontos befizetésének megfelelő ellenőrzésére szolgáló intézkedéseket. [...]

(5) Az e cikknek megfelelően beszedett összegeket csak a 101. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokra lehet felhasználni.

[...]

(7) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 115. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak részletes meghatározása céljából, mit jelent a hozzájárulásnak az intézmények kockázati profiljával arányos, az e cikk (2) bekezdésében említett kiigazítása [...]

(8) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 115. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el [...]

[...]”

7 Ezen irányelv 104. cikke értelmében:

„(1) Ha a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök nem elegendőek a finanszírozási rendszer alkalmazása kapcsán felmerült veszteségek, költségek vagy egyéb kiadások fedezéséhez, a tagállamok biztosítják, hogy ezeknek az összegeknek a fedezésére a területükön engedélyezett intézmények rendkívüli utólagos hozzájárulást fizessenek. Ezek a rendkívüli utólagos hozzájárulások a 103. cikk (2) bekezdésében meghatározott szabályoknak megfelelően kerülnek elosztásra az intézmények között.

[...]

(2) Az e cikk alapján beszédett hozzájárulásokra a 103. cikk (4)–(8) bekezdései alkalmazandók.

[...]”

8 Az említett irányelv 130. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A tagállamok 2014. december 31-ig hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

A tagállamok ezeket az intézkedéseket 2015. január 1-jétől alkalmazzák.

[...]”

A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet

9 E rendelet 4. cikke a következőképpen fogalmaz:

„(1) A szanálási hatóságok az egyes intézmények által fizetendő éves hozzájárulást az intézmények által a 14. cikknek megfelelően szolgáltatott információk alapján kialakított kockázati profil arányában és az e szakaszban megállapított módszertan alkalmazásával határozzák meg.

(2) A szanálási hatóság az (1) bekezdésben említett éves hozzájárulást a szanálásfinanszírozási rendszer éves célszintje alapján, a 2014/59/EU irányelv 102. cikkének (1) bekezdésében említett, 2024. december 31-ig elérendő célszintet figyelembe véve és az illetékességi területén engedélyezett összes intézmény biztosított betéteinek előző évi, negyedévente számított átlagos összege alapján határozza meg.”

10 Az említett rendelet „Újonnan felügyelet alá került intézmények és státuszváltozás” című 12. cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben egy intézmény újonnan, a hozzájárulási időszaknak csak egy része tekintetében kerül felügyelet alá, úgy az intézmény részleges hozzájárulását a 3. szakaszban megállapított módszertannak a soron következő hozzájárulási időszak vonatkozásában kiszámított éves hozzájárulási összegre való alkalmazásával és a felügyelet alatti teljes hónapok számának figyelembevételével kell kiszámítani.

(2) Az intézmény státuszának hozzájárulási időszak alatti megváltozása, ideértve a kis intézményeket is, nem befolyásolja az adott évben fizetendő éves hozzájárulást.”

11 Ugyanezen rendelet 14. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az intézmény a szanálási hatóság rendelkezésére bocsátja a hozzájárulási időszakot megelőző év legkésőbb december 31-én rendelkezésre álló legutóbbi jóváhagyott éves pénzügyi kimutatását, a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló társaság által benyújtott véleménnyel együtt, [a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló,] 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2013. L 182., 19. o.] 32. cikkével összhangban.”

12 A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 20. cikke (1)–(4) bekezdésének a szövege a következő:

„(1) [...] A 13. cikk (1) bekezdésétől eltérve a 2015-ben fizetendő hozzájárulások tekintetében a szanálási hatóság minden intézményt legkésőbb 2015. november 30-ig értesít az általuk befizetendő éves hozzájárulást meghatározó határozatáról.

(2) A 13. cikk (4) bekezdésétől eltérve, és tekintettel a 2015-ben befizetendő hozzájárulásokra, a 13. cikk (3) bekezdésében említett határozat alapján esedékes összeget 2015. december 31-ig kell befizetni.

(3) A 14. cikk (4) bekezdésétől eltérve, és tekintettel a 2015-ben a szanálási hatóság rendelkezésére bocsátandó információkra, a szóban forgó bekezdésben említett információt legkésőbb 2015. szeptember 1-jéig kell rendelkezésre bocsátani.

(4) A 16. cikk (1) bekezdésétől eltérve a betétbiztosítási rendszerek a biztosított betétek 2015. július 31-i állapot szerinti összegére vonatkozó információt 2015. szeptember 1-jéig szanálási hatóság rendelkezésére bocsátják.”

13 E rendelet 21. cikkéből következően a rendeletet 2015. január 1-jétől kell alkalmazni.

Az olasz jog

14 A 2014/59 irányelvet a nemzeti jogba átültető, 2015. november 16-i 180/2015 sz. törvényerejű rendelet (2015. november 16-i 267. sz. G. U.) 78. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A szanálási célok elérése érdekében [...] a Banca d'Italiánál egy vagy több szanálási alap jön létre [...]”

15 E rendelet 81. cikke a következőképpen szól:

„(1) 2024. december 31-én a szanálási alapokat képező pénzügyi keret teljes összege a hozzájárulás fizetésére kötelezett jogalanyok jóváhagyott utolsó éves mérlegének záró időpontjában biztosított betétek összege 1%-ának felel meg. [...]”

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt szint eléréséhez a hozzájárulásokat a 82. cikkel összhangban évente, időben a lehető legegyszerűbben elosztva kell kiszámítani és beszedni, valamint figyelembe kell venni azt is, hogy ezen hozzájárulások fizetése prociklikus hatást gyakorolhat a fizetésre kötelezettek pénzügyi pozíciójára.”

16 Az említett rendelet 82. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az Olaszországban székhellyel rendelkező bankoknak és az Unión kívüli bankok olasz fióktelepeinek évente rendes hozzájárulást kell fizetniük a szanálási alapokba a Banca d'Italia által a 2014/59/EU irányelv 103. cikkének (7) bekezdésén alapuló, európai bizottsági rendelkezéseknek megfelelően megállapított összegben.”

17 Ugyanezen rendelet 83. cikkének (1) bekezdése a következőket tartalmazza:

„Ha a pénzügyi keret nem elegendő a 79. cikk (1) bekezdésében említett intézkedések fedezetére, az Olaszországban székhellyel rendelkező bankoknak, valamint az Unión kívüli bankok olasz fióktelepeinek a kiegészítő költségek fedezése érdekében rendkívüli hozzájárulást kell fizetniük a szanálási alapokba a Banca d'Italia által meghatározott mértékben.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 Az SSBI németországi székhellyel rendelkező bank.

19 2015. július 5-ig Olaszországban a State Street Bank SpA (a továbbiakban: SSB Italia) közvetítésével folytatta tevékenységét.

20 2015. július 6-tól a beolvadással történő egyesülést követően az SSBI – az SSB Italiát beolvasztó társaság – egy fióktelepen keresztül folytatta tevékenységét Olaszországban.

21 2015-ben és 2016-ban a Banca d'Italia mint szanálási hatóság a 2015. évre vonatkozóan az előzetes hozzájárulások (a továbbiakban: rendes hozzájárulás) és a rendkívüli utólagos hozzájárulások (a továbbiakban: rendkívüli hozzájárulás) megfizetését követelte az SSBI-től. Egészen pontosan a Banca d'Italia a 2015. november 23-i és 26-i, valamint 2016. április 1-jei és május 25-i határozataiban rendes hozzájárulás címén 1 275 606 euró, rendkívüli hozzájárulás címén pedig 3 826 819 euró megfizetését kérte az SSBI-től.

22 Az SSBI e jogi aktusok megsemmisítése iránt keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, vitatva mind az előzetes hozzájárulás, mind pedig a rendkívüli hozzájárulás megfizetésének kötelezettségét.

23 Keresetének alátámasztásául egy sor érvre hivatkozott, többek között arra, hogy olaszországi tevékenységét kizárólag fióktelepen keresztül folytatta, amikor az említett hozzájárulások megfizetésére kötelezték, és ezért nem Olaszországban, hanem Németországban kötelezhető hozzájárulásra.

24 Ezenkívül az SSBI többek között arra hivatkozott, hogy annak a független szervnek a 2015. szeptember 22-i létrehozására, amelyen keresztül a Banca d'Italia a szanálási hatóság szerepét ellátja, valamint az olasz szanálási alap 2015. november 18-i létrehozására később került sor, mint az említett, beolvadással történő egyesülésre, és ezért az SSBI nem kötelezhető hozzájárulás fizetésére.

25 Az SSBI szerint az olasz szanálási alaphoz való hozzájárulásra vonatkozó kötelezettsége a felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdéséből sem következik. Az e rendelet 20. cikkének (4) bekezdésében foglalt rendelkezések alátámasztják továbbá azt az állítást, hogy a szanálási hatóságnak nem az SSBI 2014. december 31-i, hanem 2015. július 31-i helyzetét kellett volna alapul vennie.

26 Következésképpen a felhatalmazáson alapuló rendelet nem alkalmazható a 2015. január 1. és július 5. közötti időszakra, ami azt eredményezi, hogy nem áll fenn vele szemben fizetési kötelezettség.

- 27 Másodlagosan az SSBI azt a következtetést vonta le, hogy csak arra az időszakra vonatkozóan kötelezhető rendes hozzájárulás fizetésére, amelynek során az SSB Italia tevékenységét Olaszországban végezte.
- 28 A Banca d'Italia cáfolta az SSBI érveit, és megerősítette, hogy fennáll a hozzájárulás-fizetési kötelezettsége. Többek között előadta, hogy a német szanálási hatóság nem vehette figyelembe az SSB Italia beolvadással történő egyesülését, és hogy az SSBI állításával ellentétben az olaszországi hozzájárulási kötelezettség hiánya ahhoz vezetne, hogy az SSBI Olaszországban és Németországban is kikerülne a hozzájárulás-fizetési kötelezettség alól.
- 29 A Banca d'Italia így tehát megerősítette a felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikke (2) bekezdésének a jelen ügyben történő alkalmazását, mivel az olasz szanálási alaphoz való hozzájárulás minden, Olaszországban székhellyel rendelkező bankra kötelező, és egyébként minden olyan bank fióktelepére is, amely ezen időpontban az Európai Uniót kívül található.
- 30 E körülmények között a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (laziói tartományi közigazgatási bíróság, Olaszország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) A hozzájárulási kötelezettséget [a felhatalmazáson alapuló rendelet] 12. cikke alapján nem befolyásoló »státusváltozásnak« kell-e tekinteni egy korábban valamely szanálásért felelős hatóság felügyelete alatt álló intézménynek egy másik tagállamhoz tartozó anyavállalatával való, beolvadással történő egyesülését is, amelyre a hozzájárulási időszakban került sor, és ez a szabály alkalmazandó-e akkor is, ha az egyesülés és az intézmény ebből eredő megszűnése 2015-ben történt, amikor a tagállamban sem a szanálásért felelős nemzeti hatóság, sem pedig a nemzeti alap nem jött még létre formálisan, és a hozzájárulásokat még nem számították ki?
- 2) Úgy kell-e értelmezni [a felhatalmazáson alapuló rendelet] 12. cikkét ugyanezen rendelet 14. cikkével, valamint a 2014/59 irányelv 103. és 104. cikkével együttesen, hogy az intézménytől, még akkor is, ha az a hozzájárulási évben egy másik tagállamhoz tartozó anyavállalatával beolvadással egyesült, erre az évre a teljes hozzájárulás megfizetése követelhető, nem pedig az azon hónapok számával arányos hozzájárulás, amikor az intézmény az első tagállam szanálásért felelős hatóságának felügyelete alá tartozott, analógia útján alkalmazva [a felhatalmazáson alapuló rendelet] rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében az »újonnan felügyelet alá került« intézménnyel kapcsolatban megállapított szabályokat?
- 3) A 2014/59/EU irányelv, a [felhatalmazáson alapuló rendelet], valamint a bankváltások esetén alkalmazandó szanálási eszközök rendszerét szabályozó elvek értelmében a rendes hozzájárulás tekintetében hozott szabályokat és különösen a [felhatalmazáson alapuló rendelet] 12. cikkének (2) bekezdését – a hozzájárulás fizetésére kötelezett személyek meghatározásának időpontja és a hozzájárulás mértéke tekintetében – a rendkívüli hozzájárulásra is alkalmazni kell-e, figyelembe véve annak jellegét és a megállapításához előírt feltételeket?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdés első részéről és a második kérdéstről

- 31 Az első kérdés első részével és a második kérdésével, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a „státus megváltozásának” a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmát úgy kell-e értelmezni, hogy az magában foglalja az olyan műveletet is, mint amilyenről az alapügyben szó van, amely során a korábban a nemzeti szanálási hatóság felügyelete alatt álló intézmény az anyavállalatával

való beolvadással történő, határokon átnyúló egyesülése következtében a hozzájárulási időszakban kikerül a nemzeti szanálási hatóság felügyelete alól, és ebből következően ez a művelet nincs-e befolyással az intézmény arra irányuló kötelezettségére, hogy a kérdéses hozzájárulási év után fizetendő rendes hozzájárulás teljes összegét befizesse.

- 32 E tekintetben emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározását tekintve a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést főszabály szerint az Unió egészében önállóan és egységesen kell értelmezni (2019. április 11-i Tarola ítélet, C-483/17, EU:C:2019:309, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdése a „státusváltás” fogalma jelentésének és hatályának meghatározását tekintve nem tartalmaz kifejezett utalást a tagállami jogokra. Az említett kifejezést a felhatalmazáson alapuló rendelet alkalmazása szempontjából önálló uniós jogi fogalomnak kell tekinteni, amelyet az összes tagállam területén egységesen kell értelmezni.
- 34 Másrészt arra kell emlékeztetni, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez figyelembe kell venni a rendelkezés szóhasználatát, rendszertani összefüggéseit és az általa elérni kívánt célt is (lásd ebben az értelemben: 2019. május 27-i PF [Litvánia főügyésze] ítélet, C-509/18, EU:C:2019:457, 28. pont).
- 35 Ami először is a „státus megváltozásának” a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmának szó szerinti értelmezését illeti, meg kell állapítani, hogy ez a kifejezés – amint az a főtanácsnok indítványának 58. pontjából is kitűnik – az intézmény jogi vagy ténybeli helyzetének bármely olyan megváltozását jelentheti, amely kihatással lehet a felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikke (2) bekezdésének alkalmazására.
- 36 A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikke (2) bekezdésének ezen értelmezését erősíti meg az „ideértve a kis intézményeket is” fordulat is, amely arra utal, hogy az intézmény méretének megváltozása, amely a kis intézményekre vonatkozó rendelkezések alkalmazását illetően releváns, csak az említett rendelkezésben szereplő helyzetek egyikét jelenti.
- 37 Másodszor, ami a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikke (2) bekezdésének rendszertani összefüggéseit illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az újonnan, a hozzájárulási időszaknak csak egy részében felügyelet alá került intézmények a tagállami szanálási alapba időarányosan csak azt a rendes hozzájárulást fizetik, amelyet az intézmény felügyelet alatt állását jelentő első hozzájárulási időszak teljes hónapjai száma alapján kell kiszámítani.
- 38 A felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdése – amely úgy rendelkezik, hogy az intézmény státusának megváltozása nem befolyásolja az intézménynek az adott év után fizetendő éves rendes hozzájárulás befizetésére irányuló kötelezettségét – tehát általában az intézményt érintő változásokra vonatkozik, míg az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (1) bekezdése azt a számítási módot ismerteti, amelyet kivételesen, a hozzájárulási időszaknak csak egy részében felügyelet alá került intézményekre kell alkalmazni.
- 39 A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (1) bekezdését, amennyiben az e cikk (2) bekezdésében foglalt általános szabálytól való eltérést állapít meg, megszorítóan kell értelmezni, ami nem engedi meg az említett rendelet által kifejezetten szabályozott eseteken túlmenő értelmezést (lásd analógia útján: 2011. december 1-jei Eva-Maria Painer ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 74. pont; 2019. június 6-i Ágnes Weil ítélet, C-361/18, EU:C:2019:473, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 40 Következésképpen az ugyanezen felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdés értelmében státusváltásnak minősülő műveletre főszabály szerint nem vonatkozik a hozzájárulás mértékének a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében előírt kiszámítása.
- 41 Harmadszor, ami a 2014/59 irányelv és a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet által elérni kívánt célt illeti, az említett 2014/59 irányelv 102. cikkének (1) bekezdéséből és 103. cikkének (1) bekezdéséből, valamint a felhatalmazáson alapuló rendelet 4. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy az intézmények rendes hozzájárulásának éves beszédését annak biztosítására vezették be, hogy legkésőbb 2024. december 31-ig a tagállamok finanszírozási rendszerei rendelkezésére álló pénzügyi eszközök elérjék a területükön engedélyezett összes intézmény biztosított betétei összegének legalább 1%-át.
- 42 E cél elérése érdekében ugyanezen rendelet 4. cikkének (1) bekezdése, valamint 14. cikkének (1)–(3) bekezdése arra kötelezi a nemzeti szanálási hatóságot, hogy a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló társaság által adott véleménnyel együtt benyújtott, a hozzájárulási időszakot megelőző év december 31-én rendelkezésre álló, jóváhagyott és tanúsítvánnyal ellátott, legutóbbi pénzügyi kimutatásra vonatkozó könyvelési adatok alapján számítsa ki a fizetendő hozzájárulás mértékét.
- 43 E tekintetben – amint azt a főtanácsnok indítványának 72. pontjában hangsúlyozta – ha a nemzeti szanálási hatóságoknak figyelembe kellene venniük az intézmények jogi és pénzügyi helyzetében az adott év során bekövetkezett változásokat, nehezen tudnák megbízható módon kiszámítani a következő évben fizetendő rendes hozzájárulások mértékét, és ennek következtében aligha tudnák követni azt a célt, hogy legkésőbb 2024. december 31-ig elérjék a tagállam területén engedélyezett összes intézmény biztosított betétei összegének legalább 1%-át.
- 44 Következésképpen ahhoz, hogy a nemzeti szanálási hatóságok számára lehetővé váljék a hozzájárulások mértékének kiszámítása, és ezáltal a 2014/59 irányelv és a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet által kitűzött cél elérése, a „státus megváltozásának” az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmát kiterjesztően kell értelmezni, méghozzá oly módon, hogy az többek között az olyan, beolvadással történő, határokon átnyúló egyesülésre is kiterjedjen, amelyre a hozzájárulási időszakban került sor.
- 45 A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikke (2) bekezdésének ezen értelmezését támasztja alá a hitelintézeteknek és bizonyos befektetési vállalkozásoknak az Egységes Szanálási Mechanizmus keretében történő szanálására vonatkozó egységes szabályok és egységes eljárás kialakításáról, valamint az Egységes Szanálási Alap létrehozásáról és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról szóló, 2014. július 15-i 806/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2014. L 225., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 372., 9. o.) célja is, amely megvalósításának előkészítését a 2014/59 irányelv és a felhatalmazáson alapuló rendelet is szabályozza.
- 46 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ezen irányelv és az említett felhatalmazáson alapuló rendelet szerinti nemzeti szanálási alapoknak a 2015-ös év során történő létrehozását 2016-ban azzal az elképzeléssel készítették elő, hogy a 806/2014 rendelet alapján a bankunióhoz tartozó tagállamok között olyan egységes szanálási alap jön létre, amely fokozatosan felváltja a nemzeti szanálási alapokat. Az a kormányközi megállapodás, amely egyértelművé teszi ezen egységes szanálási alap létrehozását, 3. cikkének (3) és (5) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a 2014/59 irányelv 103. és 104. cikkének megfelelően e megállapodás alkalmazásának kezdő időpontját, azaz 2016. január 1-jét megelőzően beszédett hozzájárulásokat szintén az említett egységes szanálási alapba kell átutalni.

- 47 Ebből a szemszögből nézve a „státus megváltozásának” fogalma nem korlátozható a csak az egyik tagállamban lévő intézmények változásaira, kizárva a több tagállamot érintő változásokat, így például a határokon átnyúló, beolvadással történő egyesületeket. Ugyanezen okból el kell utasítani azt az érvet, amely azon alapul, hogy a beolvadó vállalkozás nem részesülhet annak a tagállamnak a szanálási alapjából, amelyben a rendes járulékokat befizette.
- 48 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdés első részére és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „státus megváltozásának” a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja az olyan műveletet is, mint amilyenről az alapügyben szó van, amelynek során az intézmény az anyavállalatával való beolvadással történő, határokon átnyúló egyesülése következtében az adott évben kikerül a nemzeti szanálási hatóság felügyelete alól, és ebből következően ez a művelet nincs befolyással az intézmény arra irányuló kötelezettségére, hogy az adott hozzájárulási év után fizetendő rendes hozzájárulás teljes összegét befizesse.

Az első kérdés második részéről

- 49 Első kérdésének második részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azt alkalmazni kell arra a tényállásra, amelyben az egyik tagállamban található intézménynek a másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatába való beolvadásával történő, határokon átnyúló egyesülésére, illetve a beolvadó intézménynek az ebből következő megszűnésére 2015-ben került sor, amikor az első tagállam hivatalosan még sem a nemzeti szanálási hatóságot, sem a nemzeti alapot nem hozta létre, és a hozzájárulásokat sem számították még ki.
- 50 Először is meg kell állapítani, hogy ez a felhatalmazáson alapuló rendelet 2015. január 1-jétől teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Következésképpen az említett rendelet az érintett intézménynek az anyavállalatába való beolvadásával történő, határokon átnyúló egyesülése időpontjában hatályban volt.
- 51 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy a 2014/59 irányelv, amely a 101–104. cikkében a tagállamokat nemzeti hatóságok által szabályozott, járulékbeszedésből finanszírozott, nemzeti szanálási alapok létrehozására kötelezi, 130. cikkének (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak 2014. december 31-ig hatályba kell léptetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek megfeleljenek, és kimondja, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket 2015. január 1-jétől kötelesek alkalmazni.
- 52 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az említett irányelvet a nemzeti jogba átültető olasz intézkedés csak 2015. november 16-án lépett hatályba, ami azt jelenti, hogy az érintett intézménynek az anyavállalatába való beolvadásával történő, határokon átnyúló egyesülése időpontjában Olaszországban hivatalosan még sem a nemzeti szanálási hatóság, sem a nemzeti alap nem jött létre.
- 53 Meg kell azonban állapítani, hogy a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 20. cikkébe a hozzájárulás első évére, azaz 2015-re fizetendő rendes hozzájárulások beszédésére vonatkozó határidők megállapítása érdekében átmeneti rendelkezéseket iktattak be.
- 54 Az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 20. cikkének (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikkének (1) bekezdésétől eltérve a 2015-re fizetendő hozzájárulások tekintetében a nemzeti szanálási hatóságok minden intézményt legkésőbb 2015. november 30-ig értesítenek az általuk befizetendő éves hozzájárulást meghatározó határozatukról.

- 55 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a Banca d'Italia mint olasz nemzeti szanálási hatóság 2015. november 18-án hozta létre az olasz nemzeti szanálási alapot, és 2015. november 23-án, illetve 26-án követelte az intézményektől, köztük az alapeljárás felperesétől a rendes és rendkívüli hozzájárulások megfizetését.
- 56 Ebből az következik, hogy az olasz állam a 2014/59 irányelvet olyan időpontban ültette át a nemzeti jogába, amely a felhatalmazáson alapuló rendelet 20. cikkében foglalt átmeneti rendelkezéseknek megfelelően lehetővé tette a Banca d'Italia mint olasz nemzeti szanálási hatóság számára, hogy az említett irányelv 102. cikkének és 103. cikke (1) bekezdésének megfelelően a 2015. évtől kezdve követelhesse az intézményektől a rendes hozzájárulások befizetését.
- 57 Az a tény, hogy az érintett intézmény a beolvadással történő, határokon átnyúló egyesülés következtében már megszűnt akkor, amikor a Banca d'Italia a hozzájárulás befizetését követelte, ebben az összefüggésben nem releváns, mivel – amint az a jelen ítélet 42. pontjában már megállapításra került – a nemzeti szanálási hatóságoknak a hozzájárulási időszakot megelőző év december 31-én rendelkezésre álló, jóváhagyott és tanúsítvánnyal ellátott, legutóbbi pénzügyi kimutatásra vonatkozó könyvelési adatok alapján kell kiszámítaniuk a fizetendő hozzájárulás mértékét.
- 58 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdés második részére azt a választ kell adni, hogy a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azt alkalmazni kell arra a tényállásra, amelyben az egyik tagállamban található intézménynek a másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatába való beolvadásával történő, határokon átnyúló egyesülésére, illetve a beolvadó intézménynek az ebből következő megszűnésére 2015-ben került sor, amikor az első tagállam hivatalosan még sem a nemzeti szanálási hatóságot, sem a nemzeti alapot nem hozta létre, és a hozzájárulásokat sem számították még ki.

A harmadik kérdésről

- 59 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/59 irányelvet és a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendeletet úgy kell-e értelmezni, hogy rendkívüli hozzájárulás megfizetésére kötelezhető az egyik tagállamban található olyan intézmény, amely azt megelőzően egyesült beolvadás révén a másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalattal, hogy az első tagállam nemzeti szanálási hatósága bevezette volna a rendkívüli hozzájárulást.
- 60 A Banca d'Italia azt állítja, hogy erre a kérdésre a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet és különösen a 12. cikkének (2) bekezdése ad választ. E rendeletnek már a címéből is kitűnik, hogy az előzetes, vagyis az éves hozzájárulásra vonatkozik. A rendelet 12. cikkének (2) bekezdése pedig csak az éves hozzájárulást említi.
- 61 A harmadik kérdésre adott válasz ezért csak a 2014/59 irányelv 104. cikkének értelmezéséből vezethető le, amely – ahogyan erre a címe is utal – a „rendkívüli utólagos hozzájárulásokra” vonatkozik. Mindazonáltal sem ezen irányelv 104. cikkének szövege, sem pedig a 104. cikkben hivatkozott rendes hozzájárulásokra alkalmazandó 103. cikk (2) és (4)–(8) bekezdése nem tartalmaz utalást a rendkívüli hozzájárulás megfizetésére köteles intézmények azonosítása és összegének kiszámítása tekintetében irányadó időpontra vonatkozóan. Az említett irányelv 104. cikkét ezért a szöveggörnyezete, és azon szabályozás célkitűzései alapján kell értelmezni, amelynek a részét képezi (lásd analógia útján: 2019. július 10-i Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände ítélet, C-649/17, EU:C:2019:576, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett irányelv 104. cikke (1) bekezdésének megfelelően a tagállamok biztosítják, hogy a területükön engedélyezett intézmények rendkívüli utólagos hozzájárulást fizessenek, ha a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök nem elegendőek a finanszírozási rendszer alkalmazása kapcsán felmerült veszteségek, költségek vagy egyéb kiadások fedezéséhez.

- 63 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 86. és 87. pontjában kifejtette, a rendkívüli hozzájárulás beszédésének időpontja és célja tekintetében eltér a rendes hozzájárulástól. A rendkívüli hozzájárulások kiszabásának időpontját nehéz meghatározni, mivel az a nemzeti alap számára veszteséget eredményező szanálási műveletek időpontjától függ. A rendkívüli hozzájárulásokkal tehát nem lehet ugyanúgy tervezni, mint a rendes hozzájárulásokkal, amelyeket a hozzájárulási időszakot megelőző év december 31-én rendelkezésre álló, jóváhagyott és tanúsítvánnyal ellátott, legutóbbi pénzügyi kimutatásra vonatkozó könyvelési adatok alapján kell kiszámítani, és a hozzájárulás naptári évére vonatkozóan kell beszélni.
- 64 Az előző hozzájárulási év december 31-i időpontja, amelyet a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 14. cikkének (1) bekezdése ír elő, a rendkívüli hozzájárulás céljára tekintettel szintén nem releváns. Ennek az utólagos adónak ugyanis az a célja, hogy a nemzeti hatóság felügyelete alá tartozó valamennyi intézmény fizessen hozzájárulást abban az időpontban, amikor erről döntenek, figyelembe véve többek között azt, hogy az adott időpontban milyen a tényleges fizetőképességük, és fennáll-e náluk a pénzügyi csőd kockázata. Ebből a szemszögből nézve nem kötelezhető ezen hozzájárulás megfizetésére az az intézmény, amely a hozzájárulásra vonatkozó döntés meghozatalának időpontja előtt kikerült a nemzeti hatóság felügyelete alól annak következtében, hogy a másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalattal beolvadás révén egyesült.
- 65 Meg kell ugyanis állapítani, hogy míg a rendes hozzájárulást minden olyan intézmény köteles megfizetni, amely legalább az év egy részében jogosult a nemzeti szanálási rendszer által nyújtott biztosítékra, a rendkívüli hozzájárulásnak a nemzeti szanálási rendszer hatálya alá már nem tartozó intézménytől történő beszédése kevésbé indokolható azzal, hogy az intézmény tevékenysége következtében rendszerszintű kockázat áll fenn.
- 66 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/59 irányelv 104. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem kötelezhető rendkívüli hozzájárulás megfizetésére az egyik tagállamban található olyan intézmény, amely azt megelőzően egyesült beolvadás révén a másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalattal, hogy az első tagállam nemzeti szanálási hatósága bevezette volna a rendkívüli hozzájárulást.

A költségekről

- 67 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A „státus megváltozásának” a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szanálásfinanszírozási rendszerhez való előzetes hozzájárulás tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2014. október 21-i (EU) 2015/63 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja az olyan műveletet is, mint amelyről az alapügyben szó van, amelynek során az intézmény az anyavállalatával való beolvadással történő, határokon átnyúló egyesülése következtében az adott évben kikerül a nemzeti szanálási hatóság felügyelete alól, és ebből következően ez a művelet nincs befolyással az intézmény arra irányuló kötelezettségére, hogy az adott hozzájárulási év után fizetendő rendes hozzájárulás teljes összegét befizesse.

- 2) A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azt alkalmazni kell arra a tényállásra, amelyben az egyik tagállamban található intézménynek a másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatába való beolvadásával történő, határokon átnyúló egyesülésére, illetve a beolvadó intézménynek az ebből következő megszűnésére 2015-ben került sor, amikor az első tagállam hivatalosan még sem a nemzeti szanálási hatóságot, sem a nemzeti alapot nem hozta létre, és a hozzájárulásokat sem számították még ki.
- 3) A hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 104. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem kötelezhető rendkívüli hozzájárulás megfizetésére az egyik tagállamban található olyan intézmény, amely azt megelőzően egyesült beolvadás révén a másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalattal, hogy az első tagállam nemzeti szanálási hatósága bevezette volna a rendkívüli hozzájárulást.

Aláírások